

Rīgas detektīvs

9.notikums
**GREIZSIRDĪBAS
DĒL**

5

10.notikums
**KUR IR
MEŽAGAILIS jeb ne vienmēr viss
beidzas labi**

Daina Nītiņa, Vineta Vaivade

Rīgas detektīvs

Izdevums tapis ar Eiropas Savienības, Dānijas, Kanādas, Nīderlandes,
Norvēģijas, Somijas, Zviedrijas un UNDP finansiālu atbalstu.

UDK 811.174(075)

Ni 924

RĪGAS DETEKTĪVS

Autores: *Daina Nitīna, Vineta Vaivade*

Mākslinieks: *Modris Adumāns*

Redaktore: *Ilva Ieviņa*

Tehniskā redaktore: *Ilga Āķe*

Projekta vadītāja: *Brigita Šiliņa*

Šie materiāli top sadarbībā
ar LATVIJAS RADIO un
Eiropas Padomes finansējumu

Salikums SIA «Vārds».
Iespistas a/s «Poligrāfists»,
K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV 1010.

ISBN 9984-9344-7-0 (komplekts)

Saturs

9. notikums

Greizsirdības dēļ 5

10. notikums

**Kur ir Mežagailis
jeb
ne vienmēr viss beidzas labi 19**

9. notikums

Greizsirdības dēļ,

Uz radio zvana nepazīstams puisis. Viņš paziņo, ka jāslēdz kafejnīca "Neapole". Tur esot atvesta cūkgaļa ar trihīnām. Kafejnīca pieder Andželo, viņš ir no Neapoles.

Nekas sliks galā netiek atrasts. Varbūt zvanišana "Rīgas detektīvam" bija kāds slepens signāls ieroču tirgotājiem. Atkal piezvana nepazīstamais puisis un saka: "Juri, jūs pašreiz runājat niekus".

1. dala

Zvana telefons.

JURIS Hallo! Juris klausās!

PUIŠA BALSS

TELEFONĀ Vai raidījums “Rīgas detektīvs”?

JURIS Jā. Runājet, lūdzu!

PUIŠA BALSS Cilvēki briesmās!

JURIS Kā?! Kas noticis?

PUIŠA BALSS Slēdziet kafejnīcu “Neapole”!

JURIS Kāpēc?!

PUIŠA BALSS Uz kafejnīcu atvesta cilvēkiem bīstama cūkas galā.

JURIS Kāda cūkgaļa?

PUIŠA BALSS Ar trihinām. Nu, dariet taču kaut ko... slēdziet kafejnīcu!

JURIS Piedodiet, bet mēs neesam... mēs neesam ne pārtikas inspekcija, ne laboratorija. Galu galā mēs neesam policija.

PUISIS Jūs esat saistīti ar detektīvu Mežagaili.

Tāpēc rīkojieties! Citādi notiks nelaime.

Noliek klausuli.

LIDIJA Dārgie radioklausītāji! Tā nu mums iet... tāda dīvaina satura mums bija apmēram pirms stundas.

JURIS Mēs te esam tikpat kā dispečera dienests. Mūsu klausītāji, kā jūs domājat, ko mēs šādā situācijā darījām?

LIDIJA Mēs piezvanījām Mežagailim un braucām šurp...

JURIS Jā, mums cits nekas neatlika, kā braukt uz kafejnīcu. Tātad pašreiz mēs esam “Neapolē”.

LIDIJA Mežagaiļa kungs, vai jūs kaut ko noskaidrojāt?

MEŽAGAILIS Lida, ko gan var noskaidrot dažās minūtēs?! Starp citu, iepazīstieties! — šis ir Saša, loti svarīga persona kafejnīcā.

SAŠA Jā, esmu pavārs, kā šefs saka, “Neapoles” dvēsele.

LIDIJA Saša, sakiet, lūdzu, kas jūsu kafejnīcā īsti ir noticis ar cūkas galu?

SAŠA Nekas nav noticis. Bet šodien mums ēdienkartē cūkgaļas nebūs. Nodevām visus cūkgaļas produktus analīzei. Kā nekā trihinella...

JURIS Es nemaz lāgā nezinu, kas tas ir...

SAŠA Trihinella ir parazīts, kas izraisa smagu slimību.

LIDIJA Man liekas, ka tā var beigties pat ar nāvi.

SAŠA	Diemžēl.
JURIS	Pavisam nelāga lieta.
SAŠA	Nepatīkami... Bet kafejnīcu ciet mēs neslēgsim.
LIDIJA	Nu jā... itāļu kulinārijai jau cūkgaļa laikam nav raksturīga?
SAŠA	Itāļiem nav ieteicams piedāvāt treknu cūkgaļu un maltas gaļas ēdienus.
MEŽAGAILIS	Man ar Sašu un viņa šefu jau ir bijušas darīšanas...
JURIS	Tev laikam patīk itāliešu virtuve?
MEŽAGAILIS	Man nav iebildumu pret makaroniem. Taču bija pavisam cita... drūma lieta.
LIDIJA	Atkal kaut kas krimināls...
SAŠA	Pif-paf... tas bija kaut kas baigs.
LIDIJA	Šaušana?... Šaudišanās kafejnīcā?
JURIS	Pag... Vai tas nav notikums, kad nošāva to mafijas bosu?
MEŽAGAILIS	Kā tad. Virieti nošāva, kad viņš nāca ārā no kafejnīcas "Neapole".
SAŠA	Traks gadījums... Bet apmeklētāju pēc tam mums bija vēl vairāk.
JURIS	Jāni, varbūt šī slepkavība saistīta ar šodienas notikumu?
MEŽAGAILIS	Varbūt?... Kas zina...
LIDIJA	Tātad šeit pirms pāris nedēļām notika slepkavība. Vai tā ir jau atklāta?
MEŽAGAILIS	Nav atklāta. Lieta mīklaina, un versijas ir dažādas. Arī kafejnīcas īpašnieks ir aizdomīgs...
JURIS	Kam pieder šī kafejnīca?
SAŠA	Andželo. Viņš ir no Neapoles.
LIDIJA	Tas nu gan ir interesanti. Andželo atbrauc no Itālijas...
SAŠA	Jā, viņš atbrauca, noīrēja telpas un izveidoja kafejnīcu "Neapole".
JURIS	Jauka kafejnīca. Eksotiski ēdieni, arī interjers interesants.
SAŠA	Andželo ir ļoti patīkams cilvēks. Izcils kulinārs.
LIDIJA	Kur Andželo pašreiz ir? Es labprāt ar viņu iepazītos.
MEŽAGAILIS	Lidijas kundze, tas jums laikam neizdosies. Andželo jau vismaz nedēļu nav Rīgā.
JURIS	Vai viņš ir aizbraucis uz Itāliju? Atgriezies Neapolē?
MEŽAGAILIS	Varbūt Andželo ir Itālijā. Taču es domāju, ka Neapolē viņa nav.
LIDIJA	Kāpēc? Tur taču droši vien dzīvo viņa tuvinieki, Andželo radi.
SAŠA	Andželo nekad nerunā par savu ģimeni.
MEŽAGAILIS	Lūk, lūk! Vai jūs, Saša, zināt, kāpēc Andželo devās prom no Itālijas? Kāpēc viņš aizbrauca no Neapoles?

SAŠA Droši vien cerēja uz veiksmīgu biznesu... Dažiem ārzemniekiem jau Latvijā veicas ļoti labi.
 MEŽAGAILIS Andželo ģimene ir gājusi bojā apšaudē Neapolē.
 JURIS O-o!... Tad viņš varbūt ir saistīts ar itāļu mafiju!
 SAŠA Neticu. Andželo un mafija... Tas nevar būt!
 JURIS Kā jūs, Saša, zināt, kas ir mafija?
 SAŠA Es neko nezinu. Bet filmās taču var redzēt, kādi viņi ir, šie itāliešu mafiozo.
 LIDIJA Mežagaiļa kungs, no kurienes jums tāda izsmejoša informācija par Neapoli?
 MEŽAGAILIS Man ir savi kanāli.
 LIDIJA Kanāli! Ko tas nozīmē?
 JURIS Jānis laikam gribēja teikt, ka viņam ir savi ziņu avoti.
 MEŽAGAILIS Nu jā. Vai tad detektīvs var strādāt bez ziņu avotiem?
 JURIS Man tā vien liekas, ka mūsu Jānis ir saistīts ar Interpolu.
 MEŽAGAILIS Varbūt... Bet es neko neesmu teicis.
 SAŠA Jēzus Marija! Itāļu mafija... Interpols... Kas tagad būs ar mūsu kafejnīcu?
 LIDIJA Jautājums vietā. Bet kas ir ar cūkgaļu? Vai tā patiešām ir inficēta?
 MEŽAGAILIS Laboratorija dos savu slēdzienu.
 JURIS Starp citu, kur pašreiz ir Ilze? Nav nemaz šodien manīta.
 MEŽAGAILIS Ilze runā ar kafejnīcas apmeklētājiem.
 SAŠA Pašreiz te nav daudz cilvēku. Bet vakarā būs vairāk. Vakaros pie mums iet diezgan jautri.
 LIDIJA Juri, kas tas bija par puisi, kurš šodien mums zvanīja uz radio?
 JURIS Viens ir skaidrs — itālietis tas nebija.
 LIDIJA Beidz jokot! Interesanti, kāpēc viņš mums zvanīja?
 MEŽAGAILIS Domāju, ka mēs to drīz uzzināsim.

LIDIJA Šodien vīrietis teica: "Slēdziet kafejnīcu!" Dīvains cilvēks...
 JURIS Jā... Kā mēs varam slēgt kafejnīcu, ja tā mums nemaz nepieder?
 LIDIJA Un mums nav atslēgas...
 JURIS Mūsu radioklausītāji, vai jūs zināt, ko var slēgt?
 LIDIJA Var slēgt durvis, dzīvokli...
 JURIS Durvis var slēgt ciet. Un durvis var slēgt vaļā.
 LIDIJA Ja kaut ko slēdz ciet, aizslēdz. Tad tas ir slēgts — закрыт.
 JURIS Dzīvoklis ir slēgts. Veikals ir slēgts.
 LIDIJA Kafejnīca ir slēgta. Tas nozīmē, ka kafejnīca nedarbojas.
 JURIS Jā, tur nevar ieiet un izdzert tasi kafijas.

- LIDIJA Starp citu, var slēgt arī līgumu — заключить договор.
JURIS Jānis šodien teica: "Laboratorija dos savu slēdzienu."
LIDIJA Slēdziens — заключение. Tas būs ekspertīzes slēdziens.
JURIS Ko vēl mūsu klausītāji lāgā nesaprot?
LIDIJA Juri, viņi nesaprot vārdu "lāgā".
JURIS Es lāgā nezinu, es jūs lāgā nesaprotu. Tas nozīmē — я не
LIDIJA совсем хорошо понимаю вас.
Saka arī: lāga cilvēks, lāga vīrs.
JURIS Tas nozīmē — labs cilvēks. Lāga dvēsele — добрая душа.
LIDIJA Radioklausītāji, atcerieties! Juris šodien teica: "Pavisam
nelāga lieta."
JURIS Nelāga, nelādzīga jeb slikta lieta. Slikts, nelāgs laiks.
LIDIJA Brr... nelāgs laiks. Tādā laikā man ir arī nelāgs gar-
stāvoklis.
JURIS Nu jā, labs garastāvoklis, jauks noskaņojums tev ir tad,
kad ir jauks laiks.
- LIDIJA Protams. Kā gan citādi!
JURIS Mūsu klausītāji! Lai jums vienmēr jauks garastāvoklis!
LIDIJA Būs! Mēs taču driz atkal tiksimies.

2. daļa

- JURIS Labdien, godājamie radioklausītāji! Beidzot mēs esam
studijā...
LIDIJA Esiet sveicināti!
JURIS Nu lūk! Esam studijā un varam ar jums, mūsu radioklausītāji, mierīgi sasveicināties.
LIDIJA Nu jā, kas mums cits atlika. Kafejnīca "Neapole" ir slēgta.
JURIS "Neapole" slēgta?! Nemaz nezināju.
LIDIJA Nu gan tu izliecies. Mēs taču par to runājām.
JURIS Mēs runājām par to, ka telpas noīrējis un kafejnīcu nopircis
cits itālietis.
LIDIJA Jā... Starp citu, viņš ir no Venēcijas.
JURIS Tātad kafejnīca nav slēgta, bet tai ir cits īpašnieks. Cits
itālietis, un kafejnīcāi laikam gan ir cits nosaukums...
LIDIJA Kā tad! Kafejnīcas nosaukums tagad ir — "Venēcija".
JURIS Cik romantiski! Un varbūt īpašnieks ir Venēcijas laivnieks?
LIDIJA Gondoljers... Interesanti, kāpēc viņš aizbrauca no Venēcijas?
JURIS Varbūt tas ir kāds skaists, bet bēdigs milas stāsts.
LIDIJA Kāpēc tu smejies?! Visādi var gadīties...

- JURIS Jā, jā... Nelaimīga mīlestība, un gondoljers pamet savu gondolu un brīnišķīgo Venēciju.
- LIDIJA Var jau būt, ka viņš aiz bēdām ir ieradies vēsajā, lietainajā Rīgā.
- JURIS Klau, Lida, varbūt mums vajag pārtraukt "Rīgas detektīvu"?...
- LIDIJA Kāpēc tu tā domā?
- JURIS Nu, varbūt klausītājiem labāk patiku nevis krimināli, bet romantiski notikumi.
- LIDIJA Juri, beidz mani izzobot! Labāk pastāsti, ko jaunu tu esi uzzinājis! Varbūt Mežagailis ir jau uz pēdām notikumam ar trihīnām.
- JURIS Vai uz pēdām — nezinu. Taču cūkgalā nekādi parazīti, par laimi, netika atrasti.
- LIDIJA Atkal viltus trauksme. Bet kāpēc? Kur pašreiz ir Mežagaiļa kungs?
- JURIS Iet noziegumam pa pēdām.
- LIDIJA Iet noziegumam pa pēdām! Kādam noziegumam?
- JURIS Nelegāla tirdzniecība ar ieročiem.
- LIDIJA Ar to visu laikam ir saistīts Andželo, bijušais "Neapoles" īpašnieks.
- JURIS Loti iespējams.
- LIDIJA Kāda ir Mežagaiļa versija par to, ka mums uz studiju zvanīja kāds nezināms vīriņš?
- JURIS Iespējams, ka telefona zvans... Varbūt tā zvanīšana "Rīgas detektīvam" bija kāda parole.
- LIDIJA Kā, Juri, nesaprotu??!
- JURIS Nu, ne parole, bet kāds nosacīts signāls. Vīriņš piezvanīja mums, runāja par cūkgalu, par trihinellu, par kafejnīcu "Neapole"...
- LIDIJA Jā, jā... tā bija. Bet kas tālāk?
- JURIS Vīriņš runāja... nu, un viņa runā, iespējams, bija kāds signāls... kāds vārds vai kāda frāze.
- LIDIJA Patiešām! Kāds vārds varbūt bija ar īpašu nozīmi. Tas varbūt bija kāds norādījums...
- JURIS Tas varēja būt slēpts vai slepens norādījums. Piemēram, ziņa ieroču tirgotājiem, ka vajag rīkoties.
- LIDIJA Kā tad! Balss telefonā taču teica: "Rīkojieties! Citādi notiks nelaime."
- Studijā atskan telefona zvans.*
- Juris paceļ klausuli.*
- JURIS Hallo!
- Dzirdama tā pati puiša balss, kas iepriekšējā raidījumā.*

PUISIS Juri, jūs pašreiz runājat niekus.
JURIS Kā to saprast? Galu galā — kas zvana?
PUISIS Sakiet, lai mani ielaiž! Tad es visu paskaidrošu.
LIDIJA Ak kungs! Juri, tas ir bīstami!
JURIS Labi, tūlīt iešu jūs sagaidīt. Tikai neuztraucies, Lida! Es visu nokārtošu.
LIDIJA Radioklausītāji, mūs laikam gaida kāds pārsteigums...
JURIS Piedodiet, bet es nespēju runāt. Paklausīsimies mūziku.
VALDIS *Studijā skan mandolinās un neapolitāniešu dziesmas, līdz ierodas Juris un Valdis.*
LIDIJA Juri! Cik labi, ka tu nāc!
JURIS Šis ir Valdis. Puisis, kurš mums zvanīja. Nu, ko jūs gribējāt mums pazinot?
VALDIS Jūs te runājāt visādus brinumus: mafija... ieroču tirgotāji...
JURIS Man ar visu to nav nekāda sakara.
VALDIS Bet jūs taču zvanījāt! Kāpēc jūs to darījāt?
LIDIJA Kāpēc... kāpēc... nu, bija man savi iemesli. Taču es neesmu nekāds mafiozo.
JURIS Jūs zvanījāt, stāstījāt visādas mulķības: par cūkgaļu, par trihīnām...
VALDIS Jā... Kāpēc jums tas bija vajadzīgs?
JURIS Man bija vajadzīgs tikai viens... Man bija nepieciešama tikai viena lieta.
VALDIS Kas tad īsti?
JURISS Pavisam vienkārši. Es vēlējos, lai tovakar būtu slēgta kafejnīca "Neapole".
LIDIJA Kāpēc?
JURIS Jūs zvanījāt, melojāt... Kafejnīca tik un tā netika slēgta.
VALDIS Diemžēl. Es cerēju uz jums... bet jūs man nepalidzējāt.
LIDIJA Kā tā — nepalidzējām?
VALDIS Nu, kafejnīca nebija slēgta — viss.
JURIS Un kāpēc jūs, Valdi, gribējāt, lai kafejnīca nestrādā?
VALDIS Viens biezais... viņi jau visu var dabūt gatavu. Vārdu sakot, tas tips veda vakariņās uz "Neapoli" manu meiteni.
JURIS Izsaku savu līdzjūtību! Tikai viens mans jautājums: kāpēc tad vina gāja, ja bija jūsu meitene?
LIDIJA Jūs, Valdi, zvanījāt, uztraucāt mūs... bet jūsu plāns neizdevās.
VALDIS Zinu. Viņi tur pavadīja jauku vakaru.
JURIS Valdi, jums ir jārunā ar policijas inspektoru. Viņš jūs gaida priekštelpā.
VALDIS Labi, parunāsim. Taču es neko sliktu neesmu darījis.
Iziet no studijas.

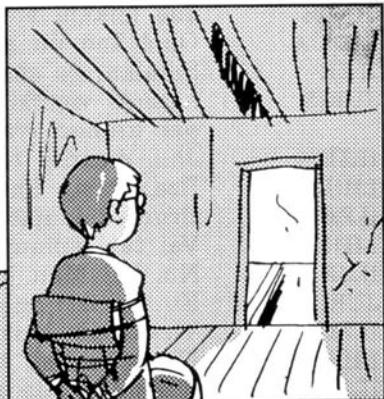
- JURIS Hmm, latviešu zēns, bet...
- LIDIJA Zēns ar itāliešu temperamentu. Jā... ko tik visu neizdara greizsirdibas dēļ.
- JURIS Manuprāt, šo sižetu var nosaukt: "Greizsirdības valgos".
- LIDIJA Juri, tas ir grūts nosaukums. Mūsu klausītāji varbūt nemaz nesaprot, ko nozīmē vārds "valgos".
- JURIS Būt kāda valgos — krievu valodā to var tulkot "быть в чьих-либо сетьях".
- LIDIJA Mūsu pēdējo sižetu var nosaukt: "Greizsirdības varā".
- JURIS Nu un tad! Kas tur vieglāks?
- LIDIJA Labi, teiksim pavism vienkārši: "Greizsirdības dēļ".
- JURIS Var būt varianti: greizsirdibas dēļ, aiz greizsirdibas.
- LIDIJA Tas nozīmē: "на почве ревности" vai "из-за ревности".
- JURIS Par šo notikumu ar kafejnīcu laikam nevar sacīt: kāds skaists, bet bēdigs milas stāsts.
- LIDIJA Kāda skaista meitene... Šī meitene ir skaista.
- JURIS Un — uzmanību! Šī skaistā meitene nav greizsirdīga.
- LIDIJA Tātad atcerēsimies, mūsu klausītāji! Nevis "šī skaista", bet gan "šī skaistā meitene nav greizsirdīga".
- JURIS Bēdiga balss, bēdīga seja... bēdīgs garastāvoklis.
- LIDIJA Taču — tavs bēdīgais garastāvoklis man nemaz nepatik.
- JURIS Kluss cilvēks, kluss dzīvoklis...
- LIDIJA Bet okeāns? Kā sauc okeānu?
- JURIS Klusais okeāns.
- LIDIJA Lieli āboli, mums jau bērni ir lieli.
- JURIS Un — uzmanību! Lielie Greizie Rati — "Большая Медведица".
- LIDIJA Salīdzināsim arī: Tālie Austrumi, Tuvie Austrumi, Galējie Ziemeļi — "Крайний Север".
- JURIS Melns uzvalks, melna tumsa. Bet kā ir ar jūru un citiem nosaukumiem?
- LIDIJA Tas nav grūti. Atcerēsimies! — Melnā jūra, Baltā jūra, Sarkanā jūra.
- JURIS Un tepat Latvijā — Lielā Jugla, Mazā Jugla.
- LIDIJA Neaizmirīsim arī citus nosaukumus un terminus!
- JURIS Protams, jo to ir daudz: labais plecs, kreisais plecs...
- LIDIJA Labā roka, kreisā roka.
- JURIS Lielie un mazie burti.
- LIDIJA Man garšo melnie ikri un arī sarkanie ikri.
- JURIS Bet kādas naktis tev patīk?
- LIDIJA O, Pēterburga... baltās naktis!

JURIS Jā, jauki! Bet līdz vasarai vēl tāds laicīņš jāgaida.
LIDIJA Un jūs, radioklausītāji? Ko jūs gaidāt?
JURIS Mēs būtu ļoti priecīgi, ja jūs gaidītu mūsu raidījumu "Rīgas detektīvs".
LIDIJA Bet tagad — atā!

3. daļa

ILZE Labdien! Es esmu ļoti priecīga, radioklausītāji, atkal tikties ar jums.
JURIS Mūsu klausītāji, jūs bijāt uztraukušies. "Kur palikusi Ilze?"
jūs jautājāt.
LIDIJA Un te nu atkal viņa ir, atkal kopā ar mums.
ILZE Radioklausītāji, es biju ļoti aizņemta darbā.
LIDIJA Tevi laikam Mežagaila kungs pārāk izkalpina.
ILZE Nē, tāds viņš nav. Jānis pats ļoti daudz strādā.
LIDIJA Pats, pats... Mežagaila kungam tas ļoti piestāv. Viņš visu grib izlemt pats. Man liekas, Mežagailis visu grib noteikt viens pats.
ILZE Stingra roka ir vajadzīga. Un... viņš ir priekšnieks, viņš ir galvenais.
JURIS Reizēm rodas iespaids, ka jūs strīdaties.
ILZE Tāds ir mūs darbs, nervozs... daudz stresa.
LIDIJA Šodien tu esi mūsu viešņa. Varēsi atpūsties.
JURIS Pēc pēdējiem notikumiem mums visiem ir nepieciešama atpūta.
LIDIJA Jā, notikumu ir bijis daudz, un daudz bija arī jautājumu.
JURIS Atbilde uz jautājumu par notikumu kafejnīcā "Neapole" ir pavism vienkārša, tikai viens vārds.
LIDIJA Un šis vārds ir greizsirdība.
ILZE Dzirdēju, ka jums zvanīja radioklausītāji. Kādas bija viņu versijas?
JURIS Radioklausītājiem šķita, ka zvanīšanas iemesls ir vai nu konkurence, vai vēlēšanās dabūt naudu...
LIDIJA Dažiem likās, ka iemesls ir atrriebība.
ILZE Vai kāds teica, ka iemesls ir greizsirdība?
JURIS Nē, Ilze. Par atrriebību mūsu klausītāji runāja, taču ne par atrriebību greizsirdibas dēļ.
LIDIJA Ilze, vai jums ar Mežagaili, izmeklējot krimināllietas, ir bieži darišana ar greizsirdibū?
ILZE Diezgan bieži. Greizsirdibas dēļ notiek dažādi noziegumi. Arī slepkavības.

KĀTKIS

- JURIS Esmu dzirdējis visādus nostāstus par greizsirdību un atriebību. Nelaimīgie milētāji reizēm sabojā vai pat izjauc kāzas.
- LIDIJA Nu, kāzās notiek visādi joki. Arī nelāga joki greizsirdības dēļ.
- ILZE Reizēm kāzās aiz greizsirdības vai bēdām kāds sabojā ēdienu. Pieber ēdienam sāli vai, pasarg' Dievs, vēl ko citu sliktāku.
- JURIS Ak, šīs greizsirdīgās sievietes! Sabojā laimīgajai konkurentei frizūru, nosmērē līgavas kleitu...
- LIDIJA Nu, nu, Juri! Virieši nav labāki. Atceries, ko izdarīja Valdis aiz greizsirdības.
- ILZE Virieši ir ļoti greizsirdīgi. Kāds puisis laukos atbrauca uz kāzām ar asenizācijas mašīnu un aplēja kāziniekus.
- LIDIJA Vai, cik nesmuki!
- ILZE Tāda ir dzīve.
- LIDIJA Mainīsim tematu! Pastāsti, Ilze, par savu darbu!
- JURIS Kāpēc tik oficiāli! Lai Ilze labāk pastāsta par savu piedzīvojumu kafejnīcā.
- ILZE Vai, pavisam nepatīkams notikums...
- LIDIJA Patiesām?! Kā es par to neko nezinu?
- ILZE Vai maz vērts par to runāt... sens notikums.
- JURIS Tas laikam notika lepnajā kafejnīcā "Kakīs"?
- LIDIJA Oho! Tad nu gan tu, Ilze, apgrozies smalkā sabiedrībā.
- ILZE Smalka, ne smalka, bet bagāta publīka gan tur apgrozās.
- JURIS Atceros vienīgi to, ka jūs, Ilze, kafejnīcā "Kakīs" saņēma par kīlnieci, vai ne?
- ILZE Jā... diemžēl tā bija.
- LIDIJA Ilze, stāsti, kas tur galu galā notika!
- ILZE Bruņota laupīšana.
- LIDIJA Vai tevi aplaupīja?
- ILZE Nu, nē! Man jau nekādas lielās naudas līdzi nebija.
- JURIS Ko tur īsti aplaupīja?
- ILZE Viesus pie blakus galdiņa. Sieviete atnēma briljantus.
- LIDIJA Un kāds tam sakars ar tevi?
- ILZE Kafejnīcā bija policisti privātās drēbēs. Kad noziedznieki to saprata, man pielika pistoli pie deniņiem.
- LIDIJA Ak Dievs! Es būtu beigtā no bailēm!
- ILZE Viss notika tik pēkšni, ka es nemaz nepaspēju nobīties.
- LIDIJA Un tā nu mani aizveda kā kīlnieci.
- ILZE Nemaz nesaprotu, kāpēc tevi paņēma par kīlnieci.
- LIDIJA Nu, mani paņēma līdzi tāpēc, lai noziedzniekus neaizturētu un viņi varētu brīvi aizbraukt no "Kaķa".

JURIS Ilze, kā viss beidzās?
ILZE Grūti man gāja.
LIDIJA Ko tu, Ilze, grūti... Droši vien šausmīgi tas bija!
ILZE Jā, mani piesēja un atstāja.
JURIS Kur jūs atstāja?
ILZE Kādā vecā... pamestā mājā. Pēc kādas stundas kolēģi mani
tur atrada.
LIDIJA Kā tu varēji to izturēt?
ILZE Grūtības ir vienmēr, un tās ir jāiztur.
JURIS Lūk, novēlējums jums, mūsu radioklausītāji: esiet stipri!
ILZE Lai jums laba un veiksmīga diena!
LIDIJA Uz tikšanos!

10. notikums

**Kur ir Mežagailis
jeb
ne vienmēr viss beidzas labi**

Pēkšņi pazūd gan Ilze Irbīte, gan Jānis Mežagailis. Izrādās, ka Ilzi nolaupa viņas nākamais vīrs, bet Jāni Mežagaili... Par viņu neviens nekā nezina...

1. daļa

- JURIS Jāni! Baigie podi! Tūlit sāksies raidijums, bet Lidija kavējas.
- JĀNIS Viņas abas ar Ilzi kaut kur iekritušas — frizētavā, veikalā, pie kosmetologa.
- JURIS Es tam neticu. Jā, Lidijai veikali un viss pārējais, ko tu nosauci, ļoti patīk, tomēr uz darbu viņa parasti ierodas laikā.
- JĀNIS Velns viņu zina! Ar tām sievietēm nevari būt drošs. Kemmē veikalus un aizmirst par darbu.
- JURIS Jāni, mikrofoni ir ieslēgti, un radioklausītāji visu dzird.
- JĀNIS Kas tur tik briesmīgs? Neko slēpjamu jau mēs nerunājam...
- JURIS Slēpjamu jau nē, bet kā mēs runājam! Klausītāji droši vien daudz ko nesaprata, piemēram, tu teici — velns viņu zina.
- JĀNIS Tas vienkārši nozīmē, ka es nezinu. Neuztraucies, Juri! Es radioklausītājiem divos teikumos pateikšu, par ko mēs runājām.
- Cienījamie radioklausītāji, Lidija un Ilze vēl nav ieradušās. Viņas, mēs tā domājam, staigā pa veikaliem un iepērkas. Bet mēs ceram, ka drīz mūsu kolēges būs studijā — pie mikrofoniem.
- JURIS Trīs teikumi!?
- JĀNIS Nesaprotu.
- JURIS Tu teici, ka pastāstīsi divos teikumos, bet es saskaitiju trīs teikumus.
- JĀNIS Cienījamie radioklausītāji! Pateikt divos teikumos — tas nozīmē pateikt ļoti īsi. Juri, vai vēl kaut kas tev ir neskaidrs?
- JURIS Paldies! Viss ir saprotams! Bet Ilzes un Lidijas vēl nav, tāpēc es iziešu ārā un noiešu uz kafejnīcu — varbūt viņas ir iestrēgušas tur. Varbūt vienkārši aizplāpājušās.
- Juris aiziet. Noklaudz durvis. Zvana telefons.*

- MEŽAGAILIS Izmeklētājs Mežagailis klausās. Ko jūs teicāt? Bumba — manā dzīvokli? No kurienes? Kas teica? Zvanīja? Kas zvanīja? Nezināt? Ko tieši teica? Bumba uz balkona. Cikos zvanīja? Nupat! Labi, gaidiet, es tūlīt skrienu. Sameklējiet izmeklētāju Ilzi Irbīti!
- Aizskrien. Ienāk Juris, viņi nav satikušies.*
- JURIS Jāni! Kafejnīcā viņu nav. Jāni, kur tu esi? Neviena nav. Dīvaini, kur Mežagailis aizskrēja?
- Zvana telefons.*
- JURIS Jā, direktor, tas esmu es — Juris. Tūlīt eju. Nē, Lidija nevar... viņa... viņa noskrēja lejā, tūlīt būs.
- Juris aiziet, pēc kāda brīža ierodas Lidija un Ilze.*
- ILZE Lidij, nokavējām pamatīgi! Juris būs noskaities.
- LIDIJA Nekas, gan jau viņš pats būs iesācis raidījumu.
- ILZE Es neesmu tik pārliecināta. Jura te, studijā, nav. Un domāju, ka raidījums vēl nav sācies.
- LIDIJA Nav sācies? Nu gan ir trakums! Ko lai dara?
- ILZE Nomierinies un sāc raidījumu!
- LIDIJA Labi. Cienījamie radioklausītāji, atvainojamies...
- Teikto pārtrauc telefona zvans.*
- LIDIJA Radiostudija. Nē, es esmu Lidija — žurnāliste. Ilze? Jā, Ilze ir tepat. Ilze, tevi pie tāluņa.
- ILZE Ilze Irbīte klausās. Labi, tūlīt būšu. Bet kur ir izmeklētājs Mežagailis? Nezināt? Sameklējiet arī viņu un nododiet ziņojumu. Es jau braucu.
- Noliek klausuli.*
- LIDIJA Uz kurieni?
- ILZE Uz baseinu.
- LIDIJA Kas ir noticis baseinā?
- ILZE Kāds cilvēks ir saņēmis par ķīlniekiem baseina apmeklētājus.
- LIDIJA Kāpēc?
- ILZE Pagaidām nezinu. Viņš runāšot tikai ar mani.
- LIDIJA Cik interesanti! Kas viņš ir?
- ILZE Lidij, es nezinu. Nevaru iedomāties, kas varētu tā rīkoties un kāpēc vēlas runāt tikai ar mani. Man nav laika. Ja ierodas Mežagailis, lai dodas uz baseinu — uz Centra baseinu! Es braucu.
- LIDIJA Es arī braukšu. Cienījamie radioklausītāji, esiet pacietīgi un gaidiet Juri! Nemaz nebiju domājusi, ka viņš ir tik neapzinīgs. Joprojām vēl nav darbā. Es uzrakstišu Jurim zīmīti, kur būšu. Cerams, ka mans kolēģis pavism drīz būs šeit, studijā. Atā.

Aiziet. Noklaudz durvis. Ierodas Juris.

JURIS

Lidij! Vēl nav ieradusies! Cienījamie radioklausītāji, mēs tomēr sāksim raidījumu bez Lidijas. Šodien... Nē, es viens nezinu, ko iesākt. Ā, — kaut kāda zīmīte. No Lidijas! Juri, esmu Centra baseinā. Novadi raidījumu bez manis! Būšu ļoti pateicīga. Lidija tiešām mani tur par muļķi. Viņa pluncāsies baseinā, bet es vadīšu raidījumu? Nē, tā nebūs. Cienījamie radioklausītāji, mēs arī dosimies uz baseinu! Jā, jā, arī jūs. Raidījums notiks baseinā. Spoža ideja, vai ne? Braucam!

Turpmākā darbība norisinās baseinā. Juris foajē ierauga Lidiju.

JURIS

Labrit, Lidij! Vai tu jau no baseina? Kāds ir ūdens? Kā jūties pēc peldēšanās?

LIDIJA

Juri! Cik labi, ka tu esi te!

JURIS

Jā, iesim baseinā abi. Nē, kopā ar radioklausītājiem. Vai viņus tu esi aizmirsusī?

LIDIJA

Juri! Ilze ir kopā ar to maniaku.

JURIS

Ar ko viņa ir kopā? Lidij, runā, lūdzu, sakarīgi! Kur ir Ilze? Kas ar viņu ir noticis?

LIDIJA

Ilze ir baseinā — kopā ar to "briesmīgo cilvēku". Viņš ne ar vienu citu nevēlējās runāt, tikai ar Ilzi. Viņam bija kīlnieki...

JURIS

Kādi kīlnieki? Lidij, saņemies un pastāsti visu pēc kārtas! Kāpēc jūs braucāt uz baseinu? Kas tas ir par cilvēku? Ko viņš vēlas? Kāds tam visam sakars ar Ilzi?

LIDIJA

Uz radiostudiju piezvanīja no policijas pārvaldes un pažīnoja, ka Centra baseinā kāds jauns vīrietis ir saņēmis par kīlniekiem baseina apmeklētājus un vēlas runāt tikai ar izmeklētāju Ilzi Irbīti.

JURIS

Kāpēc?

LIDIJA

Nezinu. Atbraucām uz baseinu. Ilze devās pie viņa baseinā!

JURIS

Un kur ir kīlnieki? Kur ir baseina apmeklētāji?

LIDIJA

Kīlniekus šīs cilvēks atbrīvoja. Tiklīdz Ilze iegāja baseinā, tā šie cilvēki iznāca no turienes.

JURIS

Un ko viņi teica?

LIDIJA

Neko īpašu. Pēc apmeklētāju teiktā — šīs jaunais vīrietis ne ar ko īpašu neizceļas. Viņš peldējis baseinā, tad devīes uz ģērbtuvi un no turienes iznācis ar pistoli rokās un teicis, ka neviens nedrīkst iziet no baseina.

JURIS

Ko lai tagad darām? Mežagailis arī pazudis.

- LIDIJA Varbūt parunāsim mēs ar šo cilvēku! Vismaz uzzināsim, kas ir noticis ar Ilzi.
- JURIS Jā, es arī domāju, ka Ilzi mēs nevaram atstāt šā cilvēka rokās. Es iešu pirms, tu nāc pēc manis. Mēģināsim runāt ar šo vīrieti.
- Maza pauze. Juris un Lidija ir pie baseina durvīm. Abi runā skaļi, jo attālums ir liels.*
- JURIS Vai jūs dzirdat mani? Es nezinu, kā jūs sauc, tāpēc nevaru uzrunāt. Atveriet, lūdzu, durvis un izlaidiet izmeklētāju Ilzi Irbīti. Ceru, ka jūs esat saprātīgs cilvēks un saprotat, ka jūsu rīcība ir mulķīga un bīstama — pirmkārt, jau jums pašam.
- LIDIJA Ilze! Vai tu esi dzīva? Ilze! Atsaucies!
- Atskan šāviens.*
- LIDIJA Ilze!!!
- NOZIEDZNIEKS Klausieties uzmanīgi! Mēs ar izmeklētāju Ilzi Irbīti iziesim no ēkas pa rezerves izeju. Neviens nedrīkst mūs aizturēt. Es nošaušu Ilzi un arī pats sevi. Bez jokiem.
- JURIS Lidij! Es mēģināšu atvērt durvis.
- Lauž durvis. Atskan šāviens!*
- NOZIEDZNIEKS Es jūs brīdināju. Saku vēlreiz, ka neviens nedrīkst iejautties un aizturēt mani.
- JURIS Lidij, ko darīsim tālāk? Lidij, saki kaut ko! Lidij!
- LIDIJA Juri, vai tu ievēroji, ka viņš teica — es nošaušu Ilzi...
- JURIS Protams, dzirdēju. Tāpēc es arī tev prasu, kāds būs mūsu plāns?
- LIDIJA Juri, viņš teica — nošaušu Ilzi...
- JURIS Lidij, attopies! Mums kaut kas jādara! Lidij, tev ir šoks.
- LIDIJA Nav man nekāda šoka. Juri, šis cilvēks pazīst Ilzi. Viņi abi ir pazīstami. Viņš teica — Ilze.
- JURIS Ja tā arī būtu patiesība, kāpēc tu par to priecājies? Nekas jau nemainās — šis cilvēks ir sagūstījis Ilzi, mēs nezinām, uz kurieni viņi devās, un es joprojām nezinu, ko mēs iesāksim.
- LIDIJA Es gan zinu. Mēģināsim atrast Ilzes paziņas, draugus. Pareizāk sakot — vienu draugu...
- JURIS Ko tu ar to domā — atrast vienu draugu?
- LIDIJA Juri, cik tu esi neapķērīgs. Varbūt šis cilvēks ir Ilzes slepenais pielūdzējs, kurš viņu ļoti mil...
- JURIS Jā, un tāpēc paņem Ilzi par kīlnieci, aizved viņu nezin kur, šauj ar pistoli...
- LIDIJA To jau mēs neredzējām...
- JURIS Bet dzirdējām.

- LIDIJA Mēs dzirdējām kaut ko līdzīgu šāviena troksnim — tas arī ir viss.
- JURIS Lidij, nefantazē. Es domāju, ka jāzvana uz policijas pārvaldi un jāmeklē rokā Mežagailis. Mēs paši vairs neko nevaram izdarīt.
- LIDIJA Bet es tā nedomāju. Tu zvani Mežagailim, bet es došos pie Ilzes uz mājām.
- JURIS Kāpēc? Ko tu tur darīsi?
- LIDIJA Tiksimies vēlāk studijā!
- JURIS Lidij, pagaidi! Neskrien prom! Prom ir. Nu ir pavism slikti — Ilze nolaupīta, Lidija noslēpumaini nozūd, Mežagailis arī kaut kur izkūpējis. Atvainojiet, cienījamie radio klausītāji, es gribēju teikt, ka Mežagailis arī nozudis. Domāju, ka jābrauc uz studiju! Mums, cienījamie radioklausītāji, jāpabeidz raidījums, kuru vēl nemaz neesam sākuši. Tiecamies studijā! Gaidu.
- Radiostudijā.
- JURIS Es jau esmu studijā un ceru, ka kāds no radioklausītājiem vēl ir ar mani. Zvaniju uz policijas pārvaldi. Tur neviens nezina, kur ir Mežagailis. No Lidijas un Ilzes nav nekādu ziņu.
- Cienījamie radio klausītāji, es atvados no jums...
- Atskan balsis, smiekli, kāds skaļi dingo kāzu maršu. Skan: rūgts, rūgts. Ienāk Lidija, Ilze, vēl kāds vīrietis — noziedznieks no baseina.*
- LIDIJA Juri, neatvadies no radioklausītājiem! Raidījums vēl nav beidzies.
- JURIS Ilze! Ar tevi viss kārtibā? Kur tu biji? Kur ir tas “nenormālais nolaupītājs”?
- LIDIJA Juri! Viss ir kārtibā. Ilze ir dzīva un vesela. Neviens viņu nenolaupīja. Nē. Nolaupīja gan, lai...
- JURIS Lidij! Tu esi dzērusi...!
- LIDIJA Jā! Mazliet! Glāzi šampanieša! Kāzās taču drikst!
- JURIS Kādās kazās?
- ILZE Juri, manās kāzās!
- NOZIEDZNIEKS Mūsu kāzās.
- JURIS Kas jūs esat?
- NOZIEDZNIEKS Ilzes vīrs...
- LIDIJA ...un nolaupītājs.
- JURIS Tātad jūs šāvāt un aizvedāt Ilzi? Es zvanu uz policijas pārvaldi...
- LIDIJA Juri! Tu esi pārguris un satraukts, tāpēc nesaproti...
- ILZE Valdis ir mans vīrs...

LIDIJA Viņš ir arī Ilzes nolaupītājs...
ILZE Mans vīrs mani nolaupīja, lai mēs beidzot apprečētos.
LIDIJA Juri, viss šis notikums bija izdomājums. Un viss laimīgi beidzies. Ar kāzām.
ILZE Un tagad braucam pie mums! Būs svinības!
JURIS Jā, bet raidījums...
LIDIJA Raidījums, cienījamie radioklausītāji, ir beidzies. Uz sa-dzirdēšanos.

2. daļa

LIDIJA Cienījamie radioklausītāji, sākam mūsu raidījumu cittautie-šiem "Rīgas detektīvs".
JURIS Pašlaik mūsu studijā ir izmeklētāja Ilze Vālodze...
LIDIJA Tā ir jau mums pazīstamā Ilze Īrbīte. Vālodze ir viņas jaunais uzvārds pēc laulībām.
JURIS Tātad — pie mums ir Ilze Vālodze un vēl viens policijas pārvaldes darbinieks — policists Guntis Strauts.
LIDIJA Šoreiz gadījums ir ļoti nopietns. Tas skar arī mūs, jo pa-zudis izmeklētājs Jānis Mežagailis.
JURIS Jau trīs dienas neviens nezina, kur viņš atrodas.
LIDIJA Sākumā domājām, ka tas ir joks. Tāpat kā ar Ilzi Irbīti, atvainojos — Ilzi Vālodzi.
JURIS Bet pašlaik uzttraucamies ne pa jokam.
LIDIJA Varbūt pajautāsim Ilzei un Guntim par notikušo?
JURIS Labi. Ilze, kas ir zināms policijai?
ILZE Loti maz. Tu, Juri, izrādās, bīji pēdējais, kurš pirms trim dienām redzēja izmeklētāju Jāni Mežagaili. Varbūt tu kaut ko vēl vari pastāstīt. Kaut ko zīmīgu.
JURIS Diemžēl, nē. Mēs gaidījām jūs abas. Atcerieties, jūs kaut kur kavējāties. Es nogāju uz kafejnīcu cerībā, ka atradīšu jūs tur. Kad atnācu, studijā neviena nebija.
ILZE Arī zīmītes nebija?
JURIS Nē!
LIDIJA Gunti, jūs esat saņēmis kādu dīvainu zvanu?
GUNTIS Jā! Pirms trim dienām uz policijas pārvaldi zvanīja kāds cilvēks, vīrietis, un interesējās par izmeklētāju Mežagaili. Teica, ka esot sens viņa draugs, paprasīja adresi. Es arī pateicu. Nedomāju neko sliktu.
ILZE Bet nedaudz vēlāk saņēmām ziņojumu, ka Centra rajonā kādā dzīvoklī noticis sprādziens.
JURIS Tas bija izmeklētāja Mežagaiļa dzīvoklī?

GUNTIS	Jā. Tas tiešām bija viņa dzīvoklī. Laimīgi sagadījās, ka neviens nebija mājās.
ILZE	Sprādziens bija samērā neliels. Cieta tikai Jāņa dzīvoklis, precīzāk sakot, viena istaba. Ugunsdzēsēji un policisti ieradās laikus. Cietušo nebija, arī zaudējumi nav lieli.
LIDIJA	Vai Jāņa sieva neko nezina?
ILZE	Nē! Neviens nav zvanījis, nav draudējis, nav prasījis izpirkšanas maksu.
LIDIJA	Gunti, ko jūs tur pētāt?
GUNTIS	Es uzķāpu virsū kādam papīritim. Paskatieties! Varbūt kaut kas vajadzīgs.
JURIS	Droši vien kāds gribēja iemest papīrkurvī, bet tas nokrita zemē.
GUNTIS	Tas ir izmeklētāja Mežagaiļa rokraksts.
VISI KOPĀ	Dodiet šurp!
ILZE	Kas zīmītē rakstīts?
LIDIJA	Juri, izlasī!
JURIS	Juri, manā dzīvoklī ir bumba. Nupat ziņoja. Skrienu uz mājām. Pasaki Ilzei, lai brauc pie manis!
ILZE	Zīmītē rakstīta pirms trim dienām.
LIDIJA	Tā vienkārši bija nokritusi, tāpēc to arī nesaņēmām.
GUNTIS	Skaidrs ir viens. Izmeklētājs zināja par notikušo sprādzienu.
ILZE	Jā, zināja. Un sprādziens notika. Kā jau noskaidrojām, dzīvoklī sprādziena laikā neviens nebija. Līdz dzīvoklim Jānis neaizbrauca. Kas ar viņu notika pa ceļam uz mājām? <i>Zvana tālrunis.</i>
LIDIJA	“Rīgas detektīvs”. Jā, es esmu Lidija — raidījuma vadītāja. Nevar būt?! Kam tas būtu vajadzīgs?
JURIS	Lidij, kas noticis?
ILZE	Vai tam kāds sakars ar Mežagaili?
LIDIJA	Nē-ē! Nedomāju vis...
JURIS	Juri, vai tu neesi paņēmis mūsu “Rīgas detektīva” ierakstus?
LIDIJA	Nē. Vai tu pateiksi beidzot, kas ir noticis?
	Nē, Raituma kungs! Viņš nav nēmis ierakstus. Bet es pēdējo reizi tos redzēju vakar. Jā, ieraksti bija sienas skapī — 3. plauktā — kā vienmēr. Ja kaut ko uzzināsim, tūlīt zvanīsim jums.
JURIS	<i>Noliek klausuli.</i>
LIDIJA	Stāsti!
	Vai tad tu nesaprati? Pazuduši mūsu raidījuma ieraksti, sākot no 30. raidījuma. Vakar vēl bija, šodien nav.

- GUNTIS Varbūt varu palīdzēt?
 ILZE Jā, Lidij un Juri, mēs tūlīt sāksim izmeklēšanu.
 JURIS Īsti nezinu...
 ILZE Tu nevēlies mūsu palīdzību?
 LIDIJA Juri, kāpēc tu izturies tik noraidoši?
 JURIS Vai jau ir sākusies pratīnāšana? Es iztuos normāli. Tikai domāju, ka notikums ir ļoti vienkāršs. Neesmu īsti pārliecināts, vai jums, Ilze un Gunti, būtu jākavē sava laiks. Ieraksti noteikti atradīsies. Par to esmu pārliecināts. Jūs labāk varētu nodarboties ar Mežagaila meklēšanu.
- ILZE Labi. Ja palīdzība nav vajadzīga, mēs varam iet.
 GUNTIS Gunti, ejam! Meklēsim Mežagaili!
 JURI Ja... ja mēs varam būt noderīgi... es — es tiešām ceru, ka ieraksti atradīsies. Labi, mēs ar Ilzi ejam.
 LIDIJA Mēs jums zvanīsim! Vai drīkst? Ja netiks galā, mēs jūs meklēsim rokā. Norunāts?
 GUNTIS Protams. Bet tagad — uz redzēšanos.
Abi aiziet.
- LIDIJA Lūdzu, paskaidro, kas te notiek! Kāpēc tu nepieņēmi Ilzes un Gunta palīdzību? Vai tu kaut ko zini par šiem ierakstiem?
 JURIS Nē, protams, nē! Bet es domāju, ka mēs paši ar šo lietu varam tikt skaidribā.
 LIDIJA Tu pats gribi izmeklēt ierakstu zādzību? Saki skaidri un gaiši!
 JURIS Jā, es domāju, ka mēs to varam izdarīt.
 LIDIJA Nesaki — mēs! Es domāju, ka nevajadzēja atteikties no Ilzes un Gunta palīdzības. Mēs nevaram veikt izmeklēšanu paši uz savu roku. Tur nekas neiznāks. Es atsakos.
 JURIS Kā vēlies... Es dodos lejā pie Raituma kunga, parunāšu ar viņu. Varbūt kaut kas noskaidrosies.
 LIDIJA Bet raidījums...
 JURIS Bet tu taču paliec... Es tev uzticos... Tu visu izdarīsi, kā nākas. Es skrienu...
Juris aizskrien.
 LIDIJA Cienījamie radioklausītāji, atvainojiet mūs ar Juri! Kā paši dzirdat, mēs neesam savu uzdevumu augstumos. Bet to var arī saprast. Mežagailis ir pazudis, pazuduši ir materiāli. Droši vien, kāds tos izmantos savā labā... vai iznīcinās...
Zvana telefons.

- LIDIJA Lidija klausās. Apmeklētāja? Pie manis? Jā, lai nāk augšā! Gaidīšu.
- Cienījamie radioklausītāji! Pie manis nāk apmeklētāja! Kādu brīdi būšu aizņemta, bet jūs varat būt kopā ar mums... ja jums tas ir interesanti.
- Klauvējiens. Ienāk apmeklētāja.*
- APMEKLĒTĀJA Здравствуйте!
- LIDIJA Labdien! Ко jūs vēlaties?
- APMEKLĒTĀJA Я... я хотела говорить с Юрисом.
- LIDIJA Jura nav. Vai kaut ko viņam nodot? Vai pateikt?
- APMEKLĒTĀJA Нет. Нет.
- LIDIJA Ak, jā! Atceros, Juris kaut ko minēja — kaut ko par raidījumiem.
- APMEKLĒTĀJA Юрис был сердитый, да? Я обещала, что принесу материалы сегодня утром, но произошло что-то ужасное.
- LIDIJA С материалами?
- APMEKLĒTĀJA Jā! Man tos украли.
- LIDIJA Nozaga?
- APMEKLĒTĀJA Jā, jā, nozaga. Украли сумку, а в ней — ваши передачи.
- LIDIJA Bet kur jūs dabūjāt raidījumus? Tie laikam ir tie paši, par kuriem kaut ko minēja Juris, vai ne tā?
- APMEKLĒTĀJA Да. Юрис хотел, чтобы я учила латышский язык. Он говорил, что эти передачи очень хорошие. Labs palīgs — так он сказал.
- “Rīgas detektīvs” — palīgs latviešu valodas apguvē. Видите — это уже выучила.
- LIDIJA Tas ir jauki. Bet vai jūs varat pateikt, kur jums nozaga somu?
- APMEKLĒTĀJA Trolejbusā — 4. trolejbusā.
- Я — es braucu pie Jura uz studiju.
- LIDIJA Piezvanīsim uz trolejbusu pārvaldi!
7523451
- Vai trolejbusu — tramvaju pārvalde? Jūs traucē no radio-studijas. Vai jums nav ziņots par kādu atradumu — latviešu valodas pārraidēm? Šorīt — 4. trolejbusā — virzienā uz centru. Nav? Paldies. Jā, būsim pateicīgi, ja zvanīsiet. Uz redzēšanos!
- APMEKLĒTĀJA Ничего не знают?
- LIDIJA Nē, neviens neko nav ne atradis, ne atnesis.
- APMEKLĒTĀJA Мне так не удобно, подвела Юриса и вас.
- LIDIJA А вы Юриса давно знаете?

APMEKLĒTĀJA Мы знакомы уже месяца три. Юрис прекрасный парень. Он мне помогает с латышским...

LIDIJA Palīdz gan. Lūk, kāpēc, viņam nevajadzēja ne Ilzes, ne Gunta, ne manu palīdzību.

APMEKLĒTĀJA Я... не совсем поняла... Вы можете повторить?

LIDIJA Es teicu, ka Juris tiešām ir jaiks puisis... Izpalīdzīgs. Labsirdīgs.

Klauvē pie durvīm.

LIDIJA Lūdzu!

KĀDS DARBINIEKS Lidij, te jums kāds sūtījums.

LIDIJA UN

APMEKLĒTĀJA *kopā* No kā?

DARBINIEKS Nezinu. Lejā, kastītē, bija ielikta aploksne.

LIDIJA Paldies! Mēs pašas apskatīsim.

APMEKLĒTĀJA Tie taču ir pazudušie raidījumi! Es pazīstu tos pēc aploksnes.

LIDIJA Jā, tas ir mūsu "Rīgas detektīvs", 10 raidījumi.

APMEKLĒTĀJA Лидия, хорошо что они нашлись! Man tagad jāiet. Успокойте Юриса! Es piezvanišu viņam. Как это будет по латышски — skrienu!

LIDIJA Atā!

Apmeklētāja aizskrien.

Cienījamie radioklausītāji, Jurim, izrādās, taisnība. Lieta bija pavisam vienkārša. Tikai nezinu, kā to būs atrisinājis Juris.

Ienāk Juris.

JURIS Vai raidījumu jau beidzi?

LIDIJA Vēl nē! Zini, mums bija ļoti interesanti.

JURIS Ko jūs darījāt? Nekāda detektīva šodien raidījumā taču nebija, vai ne?

LIDIJA Bija gan! Mūsu raidījumi. Vai tu jau esi aizmirsis?

JURIS Ko tu visu laiku par vienu un to pašu — raidījumi, raidījumi. Nekur tie droši vien nav pazuduši...

LIDIJA Protams, ka nav pazuduši. Es redzēju tos uz tava galda. Kā tie tur nokļuva?

JURIS Raidījumus atnesa kāda jauna, simpātiska meitene... aizmirsu pajautāt, kā viņu sauc...

LIDIJA Alla. Viņu sauc Alla.

JURIS Raidījumus Allai nozaga. Kopā ar somu. Bet zaglim tie, acīmredzot, nebija vajadzīgi, tāpēc viņš tos atsūtīja uz radio.

Zvana telefons.

LIDIJA	Hallo. Jā, Raituma kungs! Klausos. Tikko gribēju jums zvanīt. Izrādās, raidījumi bija pie mums augšā. Juris vienkārši piemirsa, ka vakar tos paņēma. Labi, pateikšu!
JURIS	Ko pateiksi?
LIDIJA	Nones raidijumus!
JURIS	Lidij, paldies! Tu mani izglābi!
LIDIJA	Meitene tiešām ir jauka. Izrādās, ka tu viņai māci latviešu valodu...
JURIS	Lidij! Neapcel mani! Pabeigsim raidījumu un tad varam parunāties. Cienījamie radioklausītāji, šodien esam galā.
LIDIJA	Atā!

3. daļa

ILZE	Labrīt! Cienījamie radioklausītāji, tā esmu es — Ilze. Jūs droši vien pašlaik domājat, ka esmu kaut ko sajaukusi. Nē, nē — viss ir kā vajag. <i>Noklaudz durvis, ienāk Lidija.</i>
LIDIJA	Ilze! Atkal aizkavējos. Vai tu jau sāki raidījumu?
ILZE	Es paspēju tikai sasveicināties.
LIDIJA	Tad es varu turpināt?
ILZE	Lūdztu!
LIDIJA	Cienījamie radioklausītāji! Šodien ir mūsu pēdējais raidījums...
ILZE	To nevar zināt. Rīgā ik brīdi kaut kas notiek — dažādi piedzīvojumi. Kāpēc gan lai "Rīgas detektīvs" par to visu nestāstītu jums, cienījamie radioklausītāji, arī turpmāk? Varbūt ļausim radioklausītājiem atpūsties?
LIDIJA	Lidij, vai tas būtu īstais iemesls, kāpēc nebūs raidījumu "Rīgas detektīvs"?
ILZE	Nē — ne gluži. Mēs ar Juri būsim diezgan aizņemti — vienkārši nebūs laika raidījumiem.
LIDIJA	Ko jūs darīsiet?
ILZE	Juris trīs mēnešus strādās un mācīsies Dānijā.
LIDIJA	Dānijas radio?
ILZE	Jā! Dānijas lielākajā radiostacijā. Viņš gatavos ziņu raidījumus un kriminālo hroniku.
LIDIJA	Un tu?
ILZE	Bet es došos uz Igauniju. Būšu tur apmēram divus mēnešus.
LIDIJA	Ari mācīsies?
ILZE	Nē! Mans draugs ir no Igaunijas.

- ILZE Viss ir saprotams. Pēc diviem mēnešiem tu atgriezīsies kā... kundze?
- LIDIJA Vēl nezinu. Varbūt!
- ILZE Labi! Vairāk tev neko nejautāšu. Bet kur ir Juris?
- LIDIJA Viņš gaida mūs pie sevis mājās!
- ILZE Tas tik ir pārsteigums!
- LIDIJA Ilze! Vai par Mežagaili joprojām nav nekādu ziņu?
- ILZE Diemžēl nav. Bet mēs nezaudējam cerības, ka viņš ir dzīvs.
- LIDIJA Vai šīm cerībām ir kāds iemesls?
- ILZE Jā, Jāņa sievai bieži kāds zvana. Piezvana un nerunā. Pašlaik mēģinām noskaidrot, no kurienes zvana.
- LIDIJA Tu domā, ka zvanītājs ir Mežagailis?
- ILZE Baidos droši teikt — jā, bet ceru, ka tas ir Jānis.
- LIDIJA Kaut tā būtu!
- ILZE Tu teici, ka Juris mūs gaida savās mājās.
- LIDIJA Jā! Ejam. Es teicu, ka būsim desmitos.
- ILZE Lidij, pašlaik jau ir pusvienpadsmit. Tu esi nelabojama. Nebrīnos, ja Juris no dusmām būs aizgājis, un viņa mājās neviens nebūs.
- LIDIJA Nē, nē. Viņš mani lieliski pazīst un būs priecīgs, ieraugot mūs abas pēc kādas stundas.
- Ielas troksnis. Abas stāv pie autobusa pieturas. Ir loti daudz cilvēku.*
- ILZE Lidij, braucam ar taksometru. Te mēs nostāvēsim nezin cik ilgi un netiksim autobusā.
- LIDIJA Labi! Tepat jau ir arī taksometru pietura. Varbūt tiešām būs ātrāk.
- Aiziet uz pieturu. Piebrauc taksometrs. Šoferis atver durvis. Ilze un Lidija iekāp.*
- ŠOFERIS Uz kurieni?
- LIDIJA Uz Pārdaugavu. Nomas iela 15.
- ILZE Jābrauc pa Centra tiltu, tad...
- ŠOFERIS Pats zinu, kur jābrauc.
- LIDIJA Ilze, varbūt kāpjām ārā?
- ILZE Nekas nesanāks. Mēs jau braucam.
- LIDIJA Šoferit, uz kurieni jūs vedat mūs?
- ILZE Jā, es arī nesaproto...
- ŠOFERIS Es zinu, kur es braucu.
- LIDIJA Laidiet mūs laukā! Jums nav tiesību. Mēs sūdzēsimies.
- ILZE Šoferit, mēs negribam braukt uz Pārdaugavu, mēs pārdomājām.
- Mašīna spēji piebremzē. Bremžu troksnis.*
- ŠOFERIS Jūs braucat vai nebraucat? Jums vajag uz Pārdaugavu...?
- LIDIJA Jā... Uz Pārdaugavu, uz Nomas ielu...

ILZE ŠOFERIS	Nē, nekur mums nav jābrauc. Nav jābrauc uz Pārdaugavu. Kāpiet ārā! Veicīgi! Pašas nezina, ko grib. Uz Pārdaugavu — ne uz Pārdaugavu. Es vēl mēģinu pa kaut kādiem apkārtceļiem noklūt Pārdaugavā...
ILZE LIDIJA ŠOFERIS	Kāpēc ir jābrauc pa apkārtceļiem? Vistaisnākais ceļš ir pa Centra tiltu. Pats zinu. Tikai tilts šodien slēgts. Visa satiksme pa apkārtceļu.
ILZE ŠOFERIS	Mēs domājām...
LIDIJA	Ko jūs domājāt?
LIDIJA	Šoferit, mēs negribam braukt... (<i>Smejas, sāk smieties arī Ilze</i>)
ILZE	Un tu pati arī — es sūdzēšos. Kam tu sūdzēsies? <i>Abas smejas.</i>
ŠOFERIS	Laikam jau varu braukt.
LIDIJA	Jā, uz Pārdaugavu. Nomas iela 15. <i>Tālāk darbība pie Jura mājas. Zvans pie durvīm.</i>
JURIS	Nāciet iekšā, durvis valā. <i>Atveras durvis. Nāk Ilze un Lidija.</i>
ILZE	Labdien, Juri!
JURIS	Jā, patiesām — labdien, Ilze!
LIDIJA	Juri, vai tu dusmojies?
JURIS	Nē, tikai desmitos no rīta parasti saka: "Labrīt"!
LIDIJA	Bet pašlaik pulkstenis ir pusviens.
JURIS	Jā, par to jau ir runa. Es jūs gaidīju desmitos no rīta.
ILZE	Juri, Lidija šoreiz ir vainīga.
LIDIJA	Dzirdi, Juri! Es esmu bez vainas — vismaz šoreiz!
JURIS	Jā, es saprotu. Bija nepareizs pulkstenis, lifts iestrēga, durvis aizcirtās un jūs sēdējāt ieslēgtas.
LIDIJA	Juri, nē! Šoreiz nē.
ILZE	Šoreiz mūs gandrīz vai aizveda...
JURIS	Lidij, Ilze — jūs gribat teikt, ka jūs nolaupīja... Tikai nevajag... Mums šo notikumu ar nolaupīšanu ir bijis pietiekami daudz.
ILZE	Juri, paklausies. Mēs jūtamies vainīgas, ka esam nokavējušās, bet Centra tilts bija slēgts, tāpēc arī atbraucām vēlāk.
LIDIJA	Vēlreiz atvaino mūs. Bet mēs beidzot esam pie tevis ciemos.
ILZE	Jā, Juri, varbūt tu mūs tomēr aicināsi istabā?
JURIS	Jā, protams! Un ar jums kopā es aicinu arī radioklausītājus!
LIDIJA	Tos, kuri ir bijuši kopā ar mums visu šo laiku.
ILZE	Arī tos, kuri mūs ir dzirdējuši pa retam.

JURIS "Rīgas detektīvs" bija domāts jums — cilvēkiem, kas vēlas runāt latviski.

LIDIJA Runāt latviski — tas ir viegli, tas ir interesanti, tas ir aizraujoši, ja...

JURIS Ja palīgā nāk mūsu raidījums "Rīgas detektīvs".

LIDIJA Un tagad mēs ceram, ka jūs labprāt runāsiet latviski arī bez šī raidijuma palīdzības. Jūs to varat!

Rīgas 5 detektīvs

Lidija, Ilze, Jānis un Juris kopā ar
Jums atklās daudzas lietas - noziegumus
autobusā, bibliotēkā, slimnīcā, aptiekā.
Kopā ar Jums apgūs latviešu valodu.

Lasiet, klausieties un runājiet
latviešu valodā!

